

Integratie milieuwetgeving in het Internationaal Humanitair Recht

Kol v/h Vlw Loriaux Gérard
Studiecentrum Militair Recht en Oorlogsrecht

18 Oktober 2011

Integratie milieuwetgeving in het Internationaal Humanitair Recht

- Introduction
- International Humanitarian Law
- Treaty Law
- Customary Law
- Soft Law
- Case Law
- Conclusions

Internationaal Humanitair Recht

- Regels voor oorlog en gewapend conflict
 - Bescherming van personen die niet (meer) deelnemen aan de vijandelijkheden
 - Beperkingen op middelen en en methoden van oorlogvoering
- Enkel van toepassing tijdens gewapend conflict
- Internationaal en niet-internationaal gewapend conflict
- Weinig rechtstreeks van toepassing, afgeleid uit
 - Algemene regels over middelen en methoden van oorlogvoering
 - Bescherming burgerdoelwitten

Treaty Law

- Rechtstreeks van toepassing op bescherming milieu
 - AP I (1977)
 - Opgemaakt met als achtergrond de revolutionaire oorlogen (Viëtnam) en toenemende aandacht voor milieu
 - art 35(3) : Het is verboden methoden of middelen van oorlogvoering te gebruiken, bestemd om **omvangrijke, langdurige en ernstige schade** aan het natuurlijk milieu toe te brengen, of die dergelijke schade, naar kan worden verwacht, zullen meebrengen.
 - art 55(1) : *Bescherming van het natuurlijk milieu*
 1. Bij de krijgsverrichtingen moet erover gewaakt worden, dat het natuurlijk milieu tegen **omvangrijke, langdurige en ernstige schade** wordt beschermd. Deze bescherming omvat mede het verbod van het gebruik van strijdmiddelen en –methoden die bestemd zijn om zodanige schade aan het natuurlijk milieu aan te brengen dat daardoor de gezondheid of de overleving van de burgerbevolking in gevaar wordt gebracht, of dat dergelijke schade naar kan worden verwacht, zal worden toegebracht.
 2. Aanvallen gericht tegen het natuurlijk milieu bij wijze van represaille zijn verboden.

Treaty Law

- Rechtstreeks van toepassing op bescherming milieu
 - ENMOD (1976) : **VERBOD VAN MILITAIR OF ENIG ANDER VIJANDELIJK GEBRUIK VAN MILIEUVERANDERINGSTECHNIEKEN**
 - **Art 1** : ... zich te onthouden van militair of enig ander vijandelijk gebruik van milieuveranderingstechnieken die wijdverspreide, langdurige OF ernstige gevolgen hebben als middelen tot vernietiging, het berokkenen van schade of nadeel aan enige andere Staat die partij is ...

Treaty Law

- Rechtstreeks van toepassing op bescherming milieu
 - Verdrag Conventionele wapens (1980)

Preamble : Voorts eraan herinnerend dat het verboden is methoden of middelen van oorlogvoering te gebruiken, bestemd om omvangrijke, langdurige en ernstige schade aan het natuurlijke milieu toe te brengen, of die dergelijke schade naar kan worden verwacht, zullen toebrengen,

Art 2 (4) : Het is verboden bossen of andere beplanting het voorwerp van een aanval met brandwapens te maken, behalve wanneer zulke delen van de natuur worden gebruikt ter verhulling, verberging of camouflage van combattanten of andere militaire doelen of zelf militaire doelen zijn.

Treaty Law

- Algemene principes van toepassing op bescherming milieu
 - Martens clause (Conferentie van Den Haag (1899) en Conventie van Den Haag IV (1907))
 - Preamble ... in de gevallen, welke niet begrepen zijn in de door haar aangenomen reglements-bepalingen, de bevolkingen en oorlogvoerenden verblijven onder de bescherming en de heerschappij van de beginselen van het volkenrecht, zoals die voortvloeien uit de tussen beschaafde volkeren gevestigde gebruiken, de wetten van de menselijkheid en de eisen van het openbare rechtsbewustzijn.
 - Onderscheid tussen militaire en burgerdoelwitten
 - Principe van militaire noodzaak
 - Principe van proportionaliteit
 - Menselijkheid

Treaty Law

- Onrechtstreeks van toepassing op bescherming milieu
 - Beperkingen op middelen en methodes van oorlogvoering
 - Middelen niet onbeperkt, gebruik van gas, chemische en biologische wapens; nucleaire wapens, landmijnen, explosieve resten, cluster bombs ...
 - Bescherming van burgerdoelwitten en eigendommen
 - Beschermd gebied, milieugoederen,
 - Bescherming van culturele goederen
 - Milieu domeinen kunnen vallen binnen definitie van culturele goederen (UNESCO World Heritage List)
 - Bescherming van installaties die gevaarlijke krachten bevatten
 - AP I, Art 56 ; AP II Art 15 :Dijken, dammen, nucleaire centrales
 - Olievelden (opzettelijk ?) niet vermeld
 - Bescherming van bepaalde zones
 - Bezette gebieden
 - Neutrale gebieden
 - Gedemilitariseerde zones (Antartica, outer space)

Gewoonterecht

Het natuurlijke milieu

- **Regel 43.** De algemene beginselen inzake het voeren van vijandelijkheden gelden voor het natuurlijke milieu:
 - A. Geen enkel deel van het natuurlijke milieu mag worden aangevallen, tenzij het een militair doel is.
 - B. Het is verboden, enig deel van het natuurlijke milieu te vernietigen, tenzij wegens dwingende militaire noodzaak.
 - C. Een aanval op een militair doel, waarvan kan worden verwacht dat zij bijkomende schade zal toebrengen aan het natuurlijk milieu in buitensporige mate tot het verwachte, tastbare en rechtstreekse militaire voordeel, is verboden. [IGC/NIGC]

Gewoonterecht

Het natuurlijke milieu

- **Regel 44.** Het gebruik van middelen en methoden van oorlogvoering moet terdege rekening houden met de bescherming en het behoud van het natuurlijke milieu. Bij het voeren van militaire operaties moeten alle mogelijke voorzorgen worden genomen om bijkomende schade aan het natuurlijke milieu te vermijden of in elk geval tot het uiterste te beperken. Gebrek aan wetenschappelijke zekerheid wat betreft de gevolgen van bepaalde militaire operaties voor het milieu stellen een partij bij het conflict niet vrij van het nemen van dergelijke voorzorgen. [IGC/verdedigbaar NIGC]

Gewoonterecht

Het natuurlijke milieu

- **Regel 45.** Het gebruik van middelen en methoden van oorlogvoering die bestemd zijn om omvangrijke, langdurige en ernstige schade aan het natuurlijke milieu toe te brengen of naar verwachting zullen veroorzaken, is verboden. Vernietiging van het natuurlijke milieu mag niet als wapen worden gebruikt. [IGC/verdedigbaar NIGC]

Soft law

- UNGA Res 47/37 (1993)
 - “destruction of the environment, not justified by military necessity and carried out wantonly is clearly contrary to existing international law”
- UNGA Res 49/50 (1995)
 - Uitnodiging voor het verspreiden van het voorstel van ICRC :
“Guidelines for military manuals and instructions on the protection of the environment in times of armed conflicts”
- UNGA resolutions for Regional efforts
 - Indian Ocean designed as zone of peace (ocean, seabed and space (Res 2832)
 - Denuclearization of Latin America (res 1911)
- UNGA en UNSC resolutions concerning natural resources
 - Congo (2008), Liberia (2003)
- UNSC Res 1509 (2003)
 - Mandate to the UNmission in Liberia : “to assist the transitional government in restoring proper administration of natural resources”

Soft law

- San Remo Manual (1994)
 - (Law of Naval Warfare)
 - 11. The parties to the conflict are encouraged to agree that no hostile actions will be conducted in marine areas containing:
 - (a) rare or fragile ecosystems; or
 - (b) the habitat of depleted, threatened or endangered species or other forms of marine life.
 - 44. Methods and means of warfare should be employed with due regard for the natural environment taking into account the relevant rules of international law. Damage to or destruction of the natural environment not justified by military necessity and carried out wantonly is prohibited
 - 47. The following classes of enemy vessels are exempt from attack:
 - (h) vessels designated or adapted exclusively for responding to pollution incidents in the marine environment;

Case Law

- ICJ Advisory Opinion on Nuclear Weapons (1996)
 - “...the general obligation of States to ensure that activities within their jurisdiction or control respect the environment of other States or of areas beyond national control is now part of the corpus of international law relating to the environment...”
 - Trail Smelter Principle (Stockholm 1972, Rio 1992)
- ICTY versus NATO (1999)
- ICTY Tadic case (1994)
 - Toepassing van regels voor IGC ook in NIGC (als deel van GR)

Conclusies

- Zeer gevarieerd en niet noodzakelijk coherent
- Weinig expliciete normen voor respect milieu
- IHR voornamelijk voor IGC, meeste conflicten nu NIGC
- GR streeft ernaar IGC toepasselijk te maken op NIGC
 - (met steun van beslissingen rechtbanken...)
- Weinig mogelijkheden voor vervolging
- ICRC Guidelines